

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 юни 2023 г.
(OR. en)

11147/23

ECOFIN 672
UEM 206
SOC 498
EMPL 349
COMPET 693
ENV 772
EDUC 285
RECH 317
ENER 408
JAI 918
GENDER 149
ANTIDISCRIM 143
JEUN 187
SAN 424

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	9842/1/23 REV 1
№ док. Ком.:	COM(2023) 617 final
Относно:	ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Унгария за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Унгария за 2023 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, обсъден от Съвета и Европейския съвет, въз основа на предложението на Комисията COM(2023) 617 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

относно националната програма за реформи на Унгария за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Унгария за 2023 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси², и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета³, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („Механизмът“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър Механизмът допринася за икономическото и приобщаващото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и стимулиращи растежа реформи и инвестиции, по-специално реформи и инвестиции за насърчаване на екологичния и цифровия преход и за укрепване на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и стимулира растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, подобрява териториалното сближаване в рамките на Съюза и подкрепя непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма беше актуализирано на 30 юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (2) На 22 ноември 2022 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2023 г. На 23 март 2023 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., които са съсредоточени около четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 22 ноември 2022 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2023 г., в който посочи Унгария като една от държавите членки, които може да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси. Поради това е необходим задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2023 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната⁴ („Препоръка от 2023 г. относно еврозоната“) на 16 май 2023 г. и съвместния доклад за заетостта на 13 март 2023 г.
- (3) Въпреки че икономиките на Съюза показват забележителна устойчивост, геополитическият контекст продължава да оказва отрицателно въздействие. Като застава твърдо зад Украйна, Съюзът насочва своята програма за икономическа и социална политика към намаляване на отрицателното въздействие от енергийните сътресения върху уязвимите домакинства и предприятия в краткосрочен план и към запазване на усилията за осъществяване на екологичния и цифровия преход, подкрепа за устойчив и приобщаващ растеж, запазване на макроикономическата стабилност и повишаване на устойчивостта в средносрочен план. Той също така поставя особен акцент върху повишаването на конкурентоспособността и производителността на Съюза.

⁴ Препоръка на Съвета от 16 май 2023 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ С 180, 23.5.2023 г., стр. 1).

- (4) На 1 февруари 2023 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“ („промишлен план на Зеления пакт“). Целта на промишления план на Зеления пакт е засилване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии и подпомагане на бързия преход към неутралност по отношение на климата. Планът допълва текущите усилия в рамките на Европейския зелен пакт и REPowerEU. Той има за цел и да се осигури по-благоприятна среда за увеличаване на производствения капацитет на Съюза за технологиите и продуктите с нулеви нетни емисии, необходими за постигане на амбициозните цели на Съюза в областта на климата, и да се гарантира достъп до съответните суровини от критично значение, включително чрез диверсифициране на източниците, правилно използване на геоложките ресурси в държавите членки и максимално увеличаване на рециклирането на суровини. Промисленият план на Зеления пакт се основава на четири стълба: предвидима и опростена регулаторна среда, по-бърз достъп до финансиране, повишаване на уменията и отворена търговия за устойчиви вериги на доставки. На 16 март 2023 г. Комисията публикува ново съобщение, озаглавено „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“, структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили с цел да се работи за стимулираща растежа регулаторна рамка. В него се определят приоритети на политиката, насочени към активно осигуряване на структурни подобрения, добре насочени инвестиции и регулаторни мерки за дългосрочната конкурентоспособност на Съюза и неговите държави членки. Препоръките по-долу спомагат за изпълнението на тези приоритети.
- (5) През 2023 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г. и 2022 г. продължават да бъдат еднакво актуални за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

- (6) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета⁵ („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел бързото премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще допринесе за енергийната сигурност и диверсификацията на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Регламентът REPowerEU дава възможност на държавите членки да добавят нова глава за REPowerEU към своите национални планове за възстановяване и устойчивост, за да финансират ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU. Тези реформи и инвестиции също така ще спомогнат за повишаване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии, както е посочено в промишления план на Зеления пакт, и за изпълнение на свързаните с енергетиката специфични за всяка държава препоръки, отправени към държавите членки през 2022 г. и когато е приложимо, през 2023 г. С Регламента REPowerEU се въвежда нова категория безвъзмездна финансова подкрепа, която се предоставя на държавите членки за финансиране на нови свързани с енергетиката реформи и инвестиции в рамките на техните планове за възстановяване и устойчивост.

⁵ Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1).

- (7) На 8 март 2023 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят насоки за фискалната политика за 2024 г. („съобщението от 8 март 2023 г.“). То има за цел да подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията припомни, че общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж ще бъде дезактивирана в края на 2023 г. Тя призова за фискални политики през периода 2023—2024 г., които осигуряват средносрочна устойчивост на обслужването на дълга и повишават потенциалния растеж по устойчив начин, и прикани държавите членки да определят в своите програми за стабилност и конвергенция за 2023 г. начина, по който фискалните им планове ще осигурят спазването на референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП), както и реалистичното и непрекъснато намаляване на дълга или запазването на благоразумно равнище на дълга в средносрочен план. Комисията прикани държавите членки също така постепенно да премахнат националните фискални мерки, въведени за защита на домакинствата и предприятията от енергийния ценови шок, като се започне с тези с най-слаба насоченост. Тя посочи, че ако мерките за подкрепа трябва да бъдат удължени поради подновен натиск върху цените на енергията, държавите членки следва да насочат много по-добре тези мерки към уязвимите домакинства и предприятия. Комисията заяви, че фискалните препоръки ще бъдат количествено определени и диференцирани. Освен това, както се предлага в съобщението на Комисията от 9 ноември 2022 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС, фискалните препоръки ще бъдат формулирани въз основа на нетните първични разходи. Комисията препоръча всички държави членки да продължат да защитават инвестициите, финансирани на национално равнище, и да гарантират ефективното използване на средствата по линия на Механизма и други фондове на Съюза, по-специално с оглед на екологичния и цифровия преход и целите по отношение на устойчивостта. Комисията посочи, че ще предложи на Съвета да открие основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2024 г. въз основа на данните за резултатите за 2023 г. в съответствие с действащите правни разпоредби.

- (8) На 26 април 2023 г. Комисията представи законодателни предложения за извършване на цялостна реформа на правилата на Съюза за икономическо управление. Основната цел на предложенията е да се засили устойчивостта на обслужването на публичния дълг и да се насърчи устойчивият и приобщаващ растеж във всички държави членки чрез реформи и инвестиции. Предложенията на Комисията са насочени към подобряване на националната ангажираност, опростяване на рамката и преминаване към по-голям средносрочен фокус в съчетание с ефективно и по-последователно правоприлагане. Съгласно заключенията на Съвета от 14 март 2023 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС целта е законодателната работа да приключи през 2023 г.
- (9) На 11 май 2021 г. Унгария представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 15 декември 2022 г. Съветът прие решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Унгария⁶. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, в което се посочва, че Унгария е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

⁶ ST 15447/22; ST 15447/22 ADD 1.

- (10) В съответствие с член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на 2 май 2023 г. Унгария представи своята национална програма за реформи за 2023 г. и своята програма за конвергенция за 2023 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2023 г. отразява също шестмесечното докладване на Унгария относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост. На 1 юни 2023 г. влезе в сила нов закон за съдебната система.
- (11) На 24 май 2023 г. Комисията публикува доклада за Унгария за 2023 г. В него беше оценен напредъкът на Унгария в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2022 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Унгария на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Унгария при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

(12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Унгария и публикува резултатите от него на 24 май 2023 г. Комисията стигна до заключението, че в Унгария са налице макроикономически дисбаланси. По-специално уязвимостите, свързани с много силния натиск върху цените и нуждите от външно и държавно финансиране, се увеличиха и са значителни. Инфлацията се повиши значително и все още не е започнала видимо да се забавя. Ако инфлацията остане висока за продължителен период, това ще подкопае допълнително конкурентоспособността на разходите и може да доведе до запазване на повишените разходи за финансиране. Големият дефицит по текущата сметка беше увеличен значително от по-високите цени на енергията през 2022 г., а краткосрочният външен дълг се повиши. Подобренията в текущата сметка през 2023 г. и 2024 г. зависят от очакваното по-нататъшно забавяне на цените на енергията, но въпреки това се прогнозира дефицитът по текущата сметка да остане осезаем през 2023 г. и 2024 г. Високата енергийна интензивност на икономиката е важна за динамиката на текущата сметка. Бюджетният дефицит е голям, като това се дължи само отчасти на реакциите на политиката в отговор на пандемията и енергийните кризи, и представлява голяма част от външните заеми на икономиката. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП намаля благодарение на забележимия растеж на номиналния БВП, но предизвикателство в тази област може да бъдат понижаването на активността и постоянно високите дефицити. Разходите по държавни заеми са се увеличили от 2021 г. насам и правителството е изправено пред нарастваща лихвена тежест, като същевременно срокът до падежа на дълга все още е сравнително кратък. Цените на жилищата нараснаха два пъти за пет години, но увеличението им спря в края на 2022 г. Въпреки това вероятността от значителен спад на номиналните цени изглежда ограничена на фона на ниската задлъжнялост на домакинствата, а също и в светлината на настоящата среда с висока инфлация. Несъответствията в политиките доведоха до изостряне на установените уязвимости. Ефективната координация и ясното разграничаване на макроикономическите политики, подкрепени от силна институционална политическа рамка, са от основно значение за запазване на фискалната и външната устойчивост, както и за потвърждаване на очакванията. Очаква се навременното и пълно осъществяване на структурните реформи, включени в плана за възстановяване и устойчивост на Унгария, да помогне за намаляване на макроикономическите уязвимости и да подпомогне растежа и приспособяването в средносрочен план.

- (13) В съответствие с данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Унгария е намалял от 7,1 % от БВП през 2021 г. до 6,2 % през 2022 г., а консолидираният държавен дълг е намалял от 76,6 % от БВП в края на 2021 г. до 73,3 % в края на 2022 г. На 24 май 2023 г. Комисията публикува доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Унгария, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2022 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението си от 8 март 2023 г. през пролетта на 2023 г. Комисията не предложи откриване на нови процедури при прекомерен дефицит. Впоследствие Комисията заяви, че ще предложи на Съвета да открие основания на дефицита процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2024 г. въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Унгария следва да вземе това предвид при изпълнението на своя бюджет за 2023 г. и при изготвянето на бюджета си за 2024 г.

- (14) Салдото по консолидирания държавен бюджет беше повлияно от мерките на фискалната политика, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. През 2022 г. тези мерки на фискалната политика, водещи до намаляване на приходите, включваха намаляване на акцизите върху горивата, докато мерките на фискалната политика, водещи до увеличаване на разходите, включваха субсидии за дружествата за комунални услуги за покриване на загубите, понесени поради таваните на цените на енергията за битови нужди, и схеми за подпомагане на енергоемките дружества. Разходите за тези мерки бяха частично компенсирани от нови данъци върху неочакваните печалби на производителите и доставчиците на енергия, а именно временен данък върху спреда между нефта марка Brent и марка Urals, временен данък върху приходите на доставчиците на енергия и временно увеличение на концесионното възнаграждение за добив. Комисията оценява нетните бюджетни разходи за тези мерки на 1,0% от БВП през 2022 г. Салдото по консолидирания държавен бюджет беше повлияно и от бюджетните разходи за предоставянето на временна закрила на разселените лица от Украйна, които се оценяват на 0,1 % от БВП през 2022 г. В същото време прогнозните разходи за временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, намаляха до 0,1 % от БВП през 2022 г. спрямо 1,9 % през 2021 г.
- (15) На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Унгария⁷ да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително от импулса, осигурен от Механизма, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.

⁷ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Унгария (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 78).

- (16) Според оценките на Комисията фискалната позиция⁸ през 2022 г. е била подкрепяща — с равнище от $-0,4\%$ от БВП, както бе препоръчано от Съвета. В съответствие с препоръката на Съвета Унгария продължи да подпомага възстановяването с инвестиции, които ще бъдат финансирани от Механизма. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, възлизаха на $1,5\%$ от БВП през 2022 г. ($2,1\%$ от БВП през 2021 г.). Намаляването на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и други фондове на Съюза, през 2022 г. се дължи на по-ниско усвояване на европейските структурни и инвестиционни фондове. Инвестициите, финансирани на национално равнище, осигуриха рестриктивен принос от $0,2$ процентни пункта към фискалната позиция⁹. Следователно Унгария не е запазила инвестициите, финансирани на национално равнище, което не е в съответствие с препоръката на Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) доведе до рестриктивен принос в размер на $0,6$ процентни пункта към фискалната позиция. Следователно Унгария е държала в достатъчна степен под контрол нарастването на текущите разходи, финансирани на национално равнище.

⁸ Фискалната позиция се измерва с промяната в първичните разходи (без дискреционните мерки по отношение на приходите), като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, но се включват разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма и с други фондове на Съюза — спрямо средносрочния потенциален растеж. За повече подробности вж. каре 1 във фискалните статистически таблици.

⁹ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, имаха експанзионистичен принос от $1,7$ процентни пункта от БВП, което се дължи на въздействието на закупуването на резерви от газ от специален субект, класифициран като част от сектор „Държавно управление“.

- (17) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за конвергенция за 2023 г. е по-благоприятен от прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. за 2023 г. и след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 1,5 % през 2023 г. и с 4,0 % през 2024 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 0,5 % през 2023 г. и 2,8 % през 2024 г., главно поради очаквания по-нисък ръст на частното потребление, дължащ се на по-нисък очакван ръст на номиналните заплати и малко по-високо равнище на безработица. Комисията също прогнозира по-нисък ръст на публичното потребление и нетния износ. Растежът на номиналния БВП, предвиден в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г., е по-нисък през прогнозния хоризонт поради това, че очакванията са растежът на БВП и дефлаторът на БВП да са по-ниски.
- (18) В своята програма за конвергенция за 2023 г. правителството очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 3,9 % от БВП през 2023 г. В намалението през 2023 г. са отразени основно по-високите данъчни приходи, дължащи се на високата инфлация и на временните данъци върху неочакваните печалби и секторни данъци, оценени на 1,5 % от БВП през 2023 г. Според конвергентната програма за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее от 73,3 % в края на 2022 г. до 69,7 % в края на 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 4,0 % от БВП за 2023 г. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за конвергенция за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 70,7 % в края на 2023 г. Разликата се дължи на това, че очакванията в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. са растежът на БВП и дефлаторът на БВП да са по-ниски.

- (19) Салдото по консолидирания държавен бюджет през 2023 г. се очаква да продължи да се влияе от фискалните мерки, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. Те се състоят от мерки, които бяха продължени от 2022 г., по-конкретно субсидии за дружествата за комунални услуги за покриване на загубите, понесени поради таваните на цените на енергията за битови нужди, и схеми за подпомагане на енергоемките дружества. Разходите за тези мерки продължават да бъдат частично компенсирани от данъци върху неочакваните печалби на доставчиците на енергия. Като се вземат предвид тези приходи, нетните бюджетни разходи за мерките за подкрепа в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. възлизат на 1,2 % от БВП през 2023 г.¹⁰ Мерките през 2023 г. не изглеждат насочени към най-уязвимите домакинства или предприятия и по-голямата част от тях не запазват изцяло ценовия сигнал за намаляване на търсенето на енергия и повишаване на енергийната ефективност. В резултат на това при оценката на изпълнението на препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г.¹¹ не трябва да се вземат предвид никакви целенасочени мерки за подкрепа.
- (20) В препоръката си от 12 юли 2022 г. Съветът препоръча Унгария да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката¹², като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Унгария следва да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Унгария се препоръча също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма и други фондове на Съюза.

¹⁰ Тази стойност представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно — мерките за капиталови разходи.

¹¹ Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Унгария за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Унгария за 2022 г. (ОВ С 334, 1.9.2022 г., стр. 136).

¹² Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. средносрочният (среден за 10 години) потенциален ръст на производството на Унгария, който се използва за измерване на фискалната позиция, се оценява на 16,6 % в номинално изражение.

(21) През 2023 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда фискалната позиция да бъде рестриктивна (+4,2 % от БВП) в контекста на висока инфлация. Това се предхожда от експанзионистична фискална позиция през 2022 г. (-0,4 % от БВП). Увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 2,2 % от БВП към фискалната позиция. Следователно прогнозираният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, се очаква да възлязат на 2,3 % от БВП през 2023 г., докато финансираните на национално равнище инвестиции се очаква да осигурят рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта към фискалната позиция¹³. Поради това Унгария планира да финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма и други фондове на Съюза и не се предвижда да запази финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като например развитие на електроенергийната мрежа, модернизация на крайградските железници, подкрепа за използването на слънчеви панели в жилищни сгради, предоставяне на лаптопи на учителите и учениците в прогимназиите и гимназиите и мерки за цифровизиране в здравеопазването, които са финансирани от Механизма и други фондове на Съюза.

¹³ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да осигурят рестриктивен принос от 2,2 процентни пункта от БВП. Големият спад на другите капиталови разходи през 2023 г. е свързан с голямото въздействие на закупуването през 2022 г. на резерви от газ от специално образуване, класифицирано като част от сектор „Държавно управление“.

- (22) Според програмата за конвергенция за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 2,9 % от БВП през 2024 г. Намалението през 2024 г. отразява главно значителното намаляване на общите държавни разходи като дял от БВП, по-специално на бруто образуването на основен капитал, междинното потребление и възнаграждението на наетите лица. Според програмата за конвергенция за 2023 г. се очаква съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 66,7 % в края на 2024 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 4,4 % от БВП през 2024 г. Тази стойност е по-висока от дефицита, прогнозиран в програмата за конвергенция за 2023 г., главно поради по-високите прогнозирани разходи за бруто образуване на основен капитал в съответствие с последните тенденции и поради по-високото междинно потребление, дължащо се на продължаващия инфлационен натиск. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 71,1 % в края на 2024 г.
- (23) В програмата за конвергенция за 2023 г. се предвижда постепенно премахване на някои мерки за енергийна подкрепа през 2024 г. Понастоящем Комисията приема, че нетните разходи за мерките за енергийна подкрепа възлизат на 0,4 % от БВП през 2024 г. в сравнение с 1,2 % от БВП през 2023 г. Тези оценки се основават на допускането, че няма да има нови увеличения на цените на енергията. Мерките за енергийна подкрепа, които понастоящем се планира да останат в сила през 2024 г., не изглежда да са насочени към уязвимите домакинства или предприятия. Те не запазват изцяло ценовия сигнал за намаляване на търсенето на енергия и повишаване на енергийната ефективност.

(24) В Регламент (ЕО) № 1466/97 се призовава за годишно подобрене на структурното бюджетно салдо в посока постигане на средносрочната бюджетна цел с 0,5 % от БВП като референтна стойност¹⁴. Като се вземат предвид съображенията за фискална устойчивост и необходимостта от намаляване на дефицита до стойност под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, според Комисията би било целесъобразно подобрене на структурното салдо от поне 0,5 % от БВП за 2024 г. За да се гарантира такова подобрене, и в съответствие с методиката на Комисията, нарастването на финансираните на национално равнище нетни първични разходи¹⁵ през 2024 г. следва да не надвишава 4,4 %, както е отразено в настоящата препоръка. Това ще допринесе също така за намаляване на същинската инфлация, която е доста над средната за Съюза и може да доведе до загуба на конкурентоспособност, ако продължи, както и за запазване на външната позиция. В същото време оставащите мерки за енергийна подкрепа (които понастоящем Комисията оценява на 1,2% от БВП през 2023 г.) следва постепенно да бъдат премахнати, ако развитието на енергийния пазар позволява това и като се започне от най-слабо насочените мерки, а свързаните с това икономии следва да бъдат използвани за намаляване на бюджетния дефицит. Съгласно оценките на Комисията това ще доведе до растеж на нетните първични разходи под препоръчания за 2024 г.

¹⁴ Член 5 от Регламент (ЕО) № 1466/97 също така изисква корекция от над 0,5 % от БВП за държавите членки с държавен дълг, надвишаващ 60 % от БВП, или с по-ясно изразени рискове за устойчивостта на обслужването на дълга.

¹⁵ Нетните първични разходи се определят като разходите, финансирани на национално равнище, след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключат разходите за лихви и разходите за циклична безработица.

- (25) Ако се допусне, че политиките остават непроменени, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, да нараснат с 7,0 % през 2024 г., което е над препоръчания темп на растеж. Корекцията, предвидена в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г., е по-малка от икономииите от пълното постепенно премахване на мерките за енергийна подкрепа, което се дължи на повишените разходи за междинно потребление и бруто образуване на основен капитал и на очакваното постепенно премахване на временните данъци върху неочакваните печалби и секторните данъци.
- (26) Според програмата за конвергенция за 2023 г. се очаква публичните инвестиции да намалее от 5,1 % от БВП през 2023 г. до 3,7 % от БВП през 2024 г. По-ниските инвестиции са резултат от по-ниски инвестиции, финансирани на национално равнище, и по-ниски инвестиции, финансирани от Съюза.
- (27) В програмата за конвергенция за 2023 г. се очертава средносрочен фискален план до 2027 г. Според програмата за конвергенция за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 1,9 % от БВП през 2025 г., 1,4 % през 2026 г. и 0,9 % през 2027 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през периода на програмата. Според програмата за конвергенция за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее от 66,7 % в края на 2024 г. до 56,3 % до края на 2027 г.

(28) Действията в рамките на паричната политика, фискалната политика и политиките за икономическо развитие, предприети в отговор на последните икономически предизвикателства, бяха некоординирани, което намали ефективността на цялостната реакция на политиките. През 2021 г. започна затягане на паричната политика, но фискалната експанзия продължи до началото на 2022 г. Някои от временните мерки на политиката, въведени от 2021 г. насам, бяха насочени към нецеленасочено запазване на покупателната способност на домакинствата чрез таван на цените и лихвените проценти и скъпи от фискална гледна точка субсидии за енергия. Бяха въведени тавани на цените на горивата за превозните средства и на цените на някои основни хранителни продукти. Беше въведен таван на лихвите за ипотечните кредити с плаващ лихвен процент, заемите за малки и средни предприятия, някои студентски заеми и големите банкови депозити. Предвижда се срокът на действие на по-голямата част от тези мерки да изтече през 2023 г. Разходите за мерките бяха понесени предимно от дружествата и финансовия сектор чрез по-високи косвени данъци, а изкривяващият ефект на мерките доведе до по-ниско вътрешно производство и по-високи цени на продуктите, които не са пряко засегнати от таваните на цените. Мерките възпрепятстваха също приспособяването на търсенето към новата икономическа среда. Политиките за икономическо развитие разчитаха на схеми за субсидирани заеми, за да помогнат на дружествата да се приспособят към икономическите сътресения. През февруари 2023 г. стартира голяма схема за субсидирани заеми с фиксирани лихвени проценти в подкрепа на дружества, които са изправени пред нарастващи разходи за енергия. Таваните на цените и лихвените проценти и субсидираното кредитиране противодействаха на усилията на паричната политика за намаляване на инфлацията, *inter alia* като намалиха ефективността на инструментите на централната банка. Европейската централна банка установи, че определени регулаторни мерки, включително таванът на лихвите по банковите депозити, възпрепятстват провеждането на ефективна парична политика.

- (29) Слабостите при планирането и изпълнението на бюджета увеличиха експанзионистичната тенденция на фискалната политика и по този начин допринесоха за голяма част от настоящите макроикономически предизвикателства пред Унгария. От 2016 г. насам приемането на годишните бюджети много рано намали качеството на макроикономическите и бюджетните прогнози. Различните правила за гъвкавост на бюджета и големите резерви в бюджета позволиха по-високи дискреционни разходи, което влоши процикличността на фискалната политика. *Ad hoc* решения за разходи бяха често вземани в края на бюджетната година или постановявани с правителствени постановления през годината без адекватен парламентарен контрол и обществени консултации, което на свой ред намали прозрачността на бюджета. С националната фискална рамка не бяха предотвратени високите публични дефицити поради недостатъци в структурата на вътрешните фискални правила, в това число поради правило за дълга с проциклични характеристики, слабо прилагане на средносрочното бюджетно планиране, допълнително подкопано от специалните разпоредби във връзка със „ситуацията на опасност“, и ограничената роля и ресурси на националния фискален съвет. Ограниченият мандат и ресурси на националния фискален съвет ограничават неговата ефективност при насочването на обществените дискусии по фискални въпроси.
- (30) Цените на жилищата се увеличиха значително в Унгария през последното десетилетие, докато предлагането на жилища остана ограничено. Схемите за субсидиране за закупуване на жилище със слаба насоченост, достъпни и за домакинствата с по-високи доходи, които вече притежават жилище, допринесоха за неотдавнашните увеличения на цените. Субсидиите за жилищно строителство, в това число безвъзмездни средства, субсидирани заеми и преференциални ставки на ДДС, също са нецеленасочени.

(31) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. В съответствие с член 14, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/241 Унгария изрази намерението си да поиска до 6 600 000 000 EUR допълнителна подкрепа под формата на заем по линия на Механизма. Бързото изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост е от съществено значение поради временния характер на Механизма, който е в сила до 2026 г. Също толкова важно е Унгария да осигури подходящ административен капацитет за изпълнение на ангажиментите по плана за възстановяване и устойчивост. Бързото включване на новата глава за REPowerEU в плана за възстановяване и устойчивост ще позволи да бъдат финансирани допълнителни реформи и инвестиции в подкрепа на стратегическите цели на Унгария в областта на енергетиката и екологичния преход. Системното и ефективно участие на местните и регионалните власти, социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на този план, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката. Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Унгария беше значително забавено поради късното приемане на решението за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Унгария през декември 2022 г. За бързото и стабилно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост ще е необходимо да бъдат изпълнени 27 ключови етапа, свързани със засилването на независимостта на съдебната власт и защитата на финансовите интереси на Съюза. Не е възможно да се извърши плащане по плана за възстановяване и устойчивост, докато тези ключови етапи не бъдат изпълнени напълно и правилно. Разпределените за Унгария безвъзмездни средства по линия на REPowerEU възлизат на 701,6 милиона евро. Унгария планира да използва безвъзмездните средства по линия на REPowerEU и допълнителен заем за инвестиции, свързани с енергетиката.

- (32) През 2022 г. Комисията одобри всички програмни документи на Унгария в областта на политиката на сближаване. Бързото изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, е от ключово значение за постигане на екологичния и цифровия преход, повишаване на икономическата и социалната устойчивост, както и осигуряване на балансирано териториално развитие в Унгария.
- (33) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване, Унгария е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с декарбонизацията на икономиката и производството на енергия.
- (34) Въпреки че като цяло показателите за бедността са се подобрили през последното десетилетие, относителното положение на определени групи в неравностойно положение, като домакинствата с ниски доходи, децата, хората с увреждания, ромите и хората, живеещи в отдалечени населени места от селски тип, се е влошило. Процентът на хората, изложени на сериозни материални и социални лишения, е един от най-високите в Съюза, със значителни различия между регионите. Той е особено висок сред децата и ромите. Групите в неравностойно положение срещат трудности при достъпа до адекватно социално подпомагане, образование, здравеопазване и услуги за търсене на работа. Домакинствата без стабилни доходи са изправени пред отслабваща мрежа за социална сигурност. Данъчната система обременява непропорционално по-нископлатените работници. Основните източници на доходи за домакинствата с ниски доходи изостават от издръжката на живота през последното десетилетие. Адекватността на минималния доход е една от най-ниските в Съюза. Неотдавнашните увеличения на цените на енергията и храните натоварват непропорционално хората с ниски доходи, като мерките за подкрепа са предимно нецеленасочени. Неотдавнашното изменение на законодателството в областта на социалната закрила намали отговорността на държавата за предоставяне на социални грижи.

- (35) Основното равнище на заетост е сравнително високо, но определени групи в неравностойно положение, като ромите, нискоквалифицираните хора, жените с отговорности за полагане на грижи и хората с увреждания, срещат трудности при навлизането на свободния пазар на труда поради слабости в образованието, обучението, системите за социално подпомагане и структурите за подкрепа на търсещите работа. Разликите в равнищата на заетост на нискоквалифицираните хора, ромите и хората с увреждания остават трайно високи. Всяка пета жена, търсеща работа по трудово правоотношение, остава извън пазара на труда поради отговорности за полагане на грижи за деца или лица с увреждания, нуждаещи се от грижи. Обезщетенията и достъпът до ефективни активни мерки на пазара на труда за групите в неравностойно положение са недостатъчни. Срокът на изплащане на обезщетението за безработица е 3 месеца, докато според данни от проведено през 2022 г. проучване на работната сила средната продължителност на безработицата е 9,4 месеца. Четири от десет регистрирани безработни лица не получават обезщетение. Дългият среден период на регистрация е знак за недостатъчния капацитет на публичната служба по заетостта. Делът на търсещите работа лица с ниски основни умения е над два пъти по-голям от средния за страната. Делът на възрастните, участващи в обучение, остава нисък, особено сред нискоквалифицираните и безработните лица.
- (36) Социалният диалог остава сред най-слабите в Съюза и напоследък се влоши още повече. Основният тристранен орган служи главно като място за споделяне на информация и форум за консултации и за него няма официална правна рамка, като не се провежда съдържателен диалог, освен за определяне на минималната работна заплата. Въпреки че недостигът на учители е нарастващо предизвикателство, с новите законови разпоредби бяха ограничени правата на учителите на действия при колективен трудов спор и беше разширена възможността на работодателите да уволняват със задна дата учители, участващи в гражданско неподчинение в знак на протест срещу условията на труд. Неотдавнашните реформи, въведени без съдържателен диалог със съответните профсъюзи, оказаха отрицателно въздействие върху условията на труд и отслабиха правото на здравните работници да излъчват свои представители.

(37) Наскоро бяха регистрирани случаи на публична намеса на редица пазари, което отслаби правната сигурност. С такава намеса обикновено се обезкуражават или ограничават инвестициите от Съюза и чуждестранните инвестиции на определени пазари, като на практика се дава възможност за закупуване на дружества от държавни предприятия или частни фирми с тесни връзки с правителството. Намесата засяга сериозно и принципите на вътрешния пазар и на върховенството на закона, което води до ограничаване на възможностите за устойчив икономически растеж. Например конкретни дружества и отрасли са обект на дискриминационно третиране чрез специално определени данъци, тавани на цените и разпоредби, наложени с кратко предизвестие и без предварителна консултация. От 2020 г. насам правителството също така използва извънредните си правомощия в „ситуацията на опасност“, за да въвежда такива мерки. Бюджетните приходи от специфични за определени сектори данъци са значителни. Например неотдавна правителството наложи административни тавани на цените и данък върху печалбата в размер на 90 % върху производството на цимент и керамични материали. Това са отрасли с голям дял на чуждестранното участие в собствеността. През декември 2022 г. правителството внезапно увеличи данъка върху застрахователните и фармацевтичните дружества. На банките беше наложен таван на гъвкавите лихви по ипотечните кредити, което се отрази на способността им да отпускат заеми и на тяхната рентабилност. Използвани са селективни и произволни административни проверки, глоби и задържане на разрешителни, за да се оказва неправомерен натиск върху определени дружества, по-специално в секторите на търговията на дребно и транспорта. Изглежда, че липсват ефективни правни средства за защита срещу произволните мерки, предприемани от органите. Секторът на търговията на дребно продължава да се сблъсква с непредвидими регулации. Условието за разрешаване на откриването или промяната на магазини с площ над 400 квадратни метра не изглеждат прозрачни, а наличието на съдебен контрол е под въпрос. Данъкът върху сектора на търговията на дребно налага непропорционално бреме на по-големите дружества, които нямат седалище в Унгария. Правителството често използва правомощията си, за да освобождава сделки от контрол върху сливанията.

Въздействието на подобни сделки върху икономиката, конкуренцията и единния пазар не се оценява. Критериите за изключенията не са определени по прозрачен начин и няма официална процедура за оспорване на тези критерии или на самото решение. В резултат на намесата държавната собственост или собствеността на национални дружества, близки до държавата, се е увеличила в сферата на банковото дело, далекосъобщенията, комуналните услуги, средствата за масова информация, телевизионното и радиоразпръскването в ущърб на чуждестранната собственост. Според изявления на членове на правителството подобни сделки могат да се очакват в секторите на застраховането, търговията на дребно и транспорта, по-специално по отношение на летище Будапеща. Съществува риск намаленото присъствие на чуждестранен капитал и ноу-хау, по-специално в отрасли с висока добавена стойност като банковото дело и далекосъобщенията, да ограничи възможностите на Унгария за ръст на производителността и иновации.

(38) Определящи за енергийният микс на Унгария са нефтът и природният газ, всеки от които представлява около една трета от общото потребление на енергия. Дяловете на ядрените и възобновяемите енергийни източници са съответно 15 % и около 14 %. Унгария продължава да разчита в голяма степен на Русия за изкопаеми горива, както и за ядрена енергия, и усилията ѝ да се откъсне от зависимостта от Русия са бавни. Три четвърти от вътрешното потребление на природен газ се покрива от внос от Русия. През 2021 г. Унгария подписа дългосрочно споразумение за доставка на газ с Газпром, а през април 2023 г. договори изменение към него, с опция за допълнителни количества. За намаляването на зависимостта от руските изкопаеми горива ще са необходими значителни допълнителни действия, по-специално за засилване на сътрудничеството със съседните държави, в това число, когато е необходимо, по отношение на инфраструктурата, за да се осигури достъп до алтернативни източници на изкопаеми горива. Електрификацията и предвидените инвестиции в енергоемки отрасли ще увеличат необходимостта от производство на електроенергия. Въпреки значителното увеличение на инсталациите за слънчева енергия през последните години, дялът на инсталациите за енергия от възобновяеми източници все още е един от най-ниските в Съюза. Инсталирането на вятърни електроцентрали е спряно и се очаква да бъде възобновено след премахване на законовите ограничения. Геотермалната енергия се използва в недостатъчна степен. Често променящата се регулаторна среда създава редица предизвикателства за развитието на енергията от възобновяеми източници. Освен това ограниченията на капацитета на електроенергийната мрежа са значителна пречка пред свързването на възобновяеми енергийни източници към мрежата, а липсата на гъвкави решения от страна на търсенето и предлагането и ограниченото овластяване на потребителите създават сериозно ограничение за развитието на производство на чиста електроенергия от възобновяеми източници. Неоптималната интеграция в балансиращия пазар на Съюза е също така пропусната възможност за оптимизиране на мрежата, за да поеме допълнителни инсталации за енергия от възобновяеми източници.

- (39) Унгария има значителен потенциал в областта на енергийната ефективност, по-специално в жилищните сгради. Потреблението на природен газ в Унгария е намаляло с 20 % през периода между август 2022 г. и март 2023 г. в сравнение със средното потребление на газ за същия период през предходните 5 години — това надхвърля целта за намаляване от 15 %, определена в Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета¹⁶; това се дължи също на мерките в публичния сектор и на промяната в системата за таван на цените на енергията, прилагана за домакинствата. Унгария се насърчава да продължи да полага усилия за временно намаляване на търсенето на газ до 31 март 2024 г. съгласно Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета¹⁷. Независимо от това, въпреки неотдавнашните промени, системата на определяне на административни цени на енергията все още не позволява на ценовите сигнали да функционират правилно и да създават достатъчно стимули за икономии на енергия. Таваните на цените се прилагат еднакво за всички домакинства. Домакинствата с високи доходи също се възползват от субсидираната административна цена, а семействата с ниски доходи често живеят в по-малко енергийно ефективни домове. Целевите схеми за домакинствата с ниски доходи биха били по-ефективни както за подпомагането на уязвимите домакинства, така и с оглед на генерирането на икономии на енергия.
- (40) Недостигът на работна ръка и умения в сектори и професии, които са от ключово значение за екологичния преход, включително производството, внедряването и поддръжката на технологии с нулеви нетни емисии, създава пречки пред прехода към икономика с нулеви нетни емисии. Висококачествените системи за образование и обучение, които отговарят на променящите се нужди на пазара на труда, и целенасочените мерки за повишаване на квалификацията и за преквалификация са от ключово значение за намаляване на недостига на умения и насърчаване на приобщаването и пренасочването на работната сила. За да се отключи неоползотвореното предлагане на работна ръка, тези мерки трябва да бъдат достъпни, по-специално за физическите лица и в секторите и регионите, които са най-силно засегнати от екологичния преход. През 2022 г. бе докладван недостиг на работна ръка в Унгария за 31 професии, за които са необходими специфични умения или знания за екологичния преход. В същото време участието на работниците в енергоемките отрасли в обучение значително е намаляло и в момента е под средното за Съюза.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета от 30 март 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2022/1369 във връзка с продължаване на периода на намаляване на търсенето във връзка с мерките за намаляване на търсенето на газ, и за засилване на докладването и наблюдението на тяхното прилагане (ОВ L 93, 31.3.2023 г., стр. 1).

- (41) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2023 г., като становището му¹⁸ е изразено в препоръка 1.
- (42) В светлината на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2023 г. и програмата за конвергенция за 2023 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръка 1 по-долу. Политиките, посочени в препоръка 1, спомагат за преодоляване на уязвимостите, свързани с много силния натиск върху цените и нуждите от външно и държавно финансиране. Препоръки 2 и 4 допринасят за изпълнението на препоръка 1,

¹⁸ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Унгария да предприеме през 2023 и 2024 г. следните действия:

1. Възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. да прекрати постепенно действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа, като използва свързаните с това икономии за намаляване на бюджетния дефицит. Ако нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа — да гарантира, че тези мерки за подкрепа са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия.

Да осигури разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи през 2024 г. до не повече от 4,4 %¹⁹.

Да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по Механизма и другите фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход.

За периода след 2024 г. — да продължи да следва средносрочна фискална стратегия за постепенна и устойчива консолидация, съчетана с инвестиции и реформи, водещи до по-висок устойчив растеж, с цел постигане на разумна средносрочна фискална позиция.

Да поддържа ефективна координация и ясно разграничаване на макроикономическите политики, за да гарантира фискална и външна устойчивост. Поетапно да премахне таваните на цените и лихвените проценти, за да се намалят изкривяващите ефекти и да се улесни гладкото предаване на паричната политика. Да насочи мерките за подкрепа в жилищния сектор към домакинствата с ниски доходи. Да укрепи средносрочната бюджетна рамка, да съгласува подготовката на годишните бюджети с бюджетната година и да ограничи свободата на преценка при изпълнението на годишните бюджети.

¹⁹ Коего се очаква да съответства на годишно подобрене на структурното бюджетно салдо от поне 0,5 % от БВП за 2024 г., както е посочено в съображение 24.

2. Да изпълни спешно необходимите ключови етапи и цели, свързани със засилването на независимостта на съдебната власт и защитата на финансовите интереси на Съюза, за да направи възможно бързото и стабилно изпълнение на своя план за възстановяване и устойчивост. Да завърши бързо главата за REPowerEU с цел своевременно започване на изпълнението ѝ. Да пристъпи към бързо изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при тясно взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост.
3. Да увеличи адекватността на системата за социално подпомагане, включително на обезщетенията за безработица. Да подобри достъпа до ефективни активни мерки на пазара на труда, по-специално до възможности за повишаване на квалификацията за групите в най-неравностойно положение, и да осигури ефективен социален диалог. Да подобри регулаторната рамка и конкуренцията в сферата на услугите, като избягва избирателните и произволни административни намеси и използването на специално създадено законодателство, с което се предоставя неоправдано предимство или се поставят в неблагоприятно положение конкретни дружества, като прилага систематичен контрол върху стопанските сделки във връзка с конкуренцията и като намали използването на извънредни мерки до строго необходимото в съответствие с принципите на единния пазар и върховенството на закона.

4. Да намали цялостната зависимост от изкопаемите горива, като ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, в това число вятърна енергия, геотермална енергия и устойчив биометан, по-специално като рационализира процедурите за издаване на разрешителни, като същевременно извършва редовни оценки на въздействието върху околната среда, и като създаде подкрепяща и предвидима регулаторна среда. Да премахне поетапно субсидиите за изкопаеми горива. Да реформира правилата за балансиране на енергийния пазар и определянето на тарифите, за да се даде възможност за възстановяване на разходите и за оптимално използване на мрежата. Когато е необходимо, да модернизира електроенергийната инфраструктура, в това число мрежата и капацитета за съхранение. Да диверсифицира вноса на изкопаеми горива, за да намали значително зависимостта от Русия, включително чрез засилване на сътрудничеството с други държави членки, в това число, когато е необходимо, по отношение на инфраструктурата. Да повиши енергийната ефективност, по-специално в сградите, и да продължи да полага усилия за намаляване на общото потребление на газ. Да коригира настоящата система от регулирани цени на енергията, за да се насърчат икономии на енергия, като същевременно се осигури целева подкрепа за домакинствата с ниски доходи. Да увеличи усилията на политиката, насочени към предоставянето и придобиването на уменията и компетентностите, необходими за екологичния преход.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател
